

Minimální preventivní program

pro školní rok 2024/2025

Základní škola Jinočany
Pražská 54
252 25, Jinočany

Obsah:

1. Úvod
2. Vnější a vnitřní zdroje školy
  - 2.1. Charakteristika školy
  - 2.2. Analýza situace
  - 2.3. Realizace minimálního preventivního programu školy
3. Cíle MPP
  - 3.1. Znalostní kompetence žáků
4. Přehled plánovaných akcí ve šk. roce 2024/2025 včetně nespecifické primární prevence
  - 4.1. Evaluace
5. Prevence šikany
  - 5.1. Cíl programu
  - 5.2. Formy a znaky šikany
  - 5.3. Preventivní opatření
  - 5.4. Krizový plán
  - 5.5. Metody vyšetřování
6. Kontakty – odborná pomoc
7. Seznam odborné literatury

1. Úvod

Období školního vzdělávání má svůj vliv na formování osobnosti člověka. Dítě nejen doma, ale i ve školním prostředí přejímá vzorce chování, myšlení a emoce, které pak dále pomáhají určovat jeho životní styl a interakci s okolím. Proto je důležité ukazovat žákům „správnou cestu“, podporovat dobré vztahy, klást důraz na zdravý životní styl, posilovat zdravé sebevědomí a upozorňovat na nebezpečí a nástrahy rizikového chování.

2. Vnější a vnitřní zdroje školy

2.1. Charakteristika školy

Základní škola Jinočany, příspěvková organizace
Pražská 54, Jinočany, 252 25, www.skolajinocany.cz

Základní škola Jinočany, příspěvková organizace je úplná příměstská škola s prvním a druhým stupněm. Kapacita školy je 300 žáků, průměrná naplněnost tříd je 22 žáků. Ve školním roce 2024/2025 školu navštěvuje 285 žáků. Do školní družiny je zapsáno do pěti oddělení 123 žáků školy. Škola se nachází ve dvou budovách, které jsou blízko sebe a jsou propojeny průchodem přes školní zahradu. K pohybovým aktivitám žáci využívají školní hřiště a moderní sportovní halu v nedaleké sokolovně. Školu navštěvují žáci i z okolních obcí – Zbuzany, Dobříč, Chrást'any. Prostory školy jsou světlé, čisté a estetické. Stravování pro naše žáky a zaměstnance zajišťuje Materská škola Jinočany, příspěvková organizace.

První stupeň je umístěn od roku 2018 samostatně v nové budově nacházející se v těsné blízkosti původní školní budovy z konce devatenáctého století. Nachází se v ní 8 kmenových tříd, odborná učebna informatiky, 3 oddělení školní družiny (starší žáci 4. a 5. oddělení mají zázemí v kmenových učebnách) a školní výdejna.

Druhý stupeň má zázemí v historické budově. Nachází se v ní 5 kmenových učeben, odborná učebna přírodovědných předmětů a učebna robotiky. Budova prošla rekonstrukcemi v roce 2008 a 2018. V roce 2018 je stávající školní budova prvního stupně adaptována pro druhý stupeň a zřízena odborná učebna přírodovědných předmětů. V odborné učebně mají žáci k dispozici pro provádění různých měření také digitální přístroje propojitelné s počítačem nebo tabletem. V roce 2021 byla postavena na školní zahradě budova s odbornými učebnami pro výuku pracovních činností a zrekonstruováno hřiště.

V návaznosti na zahájení výuky „nové informatiky“ byla v roce 2024 adaptována stávající počítačová učebna na učebnu robotiky se stoly pro dvojí využití (pracovní stůl – počítačový stůl). Rozsáhlou rekonstrukcí prošly také slaboproudé rozvody v budově a pokrytí WiFi sítí tak, aby byla budova připravena na nové trendy ve vzdělávání 21. století a zvýšen komfort pro práci pedagogů.

Všechny kmenové učebny, prostory školní družiny a odborné učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi, projektory s ultrakrátkou projekcí a ozvučením. Ve cvičné kuchyňce a dílně jsou k dispozici k projekci z počítače projektory a výsuvná plátna. Pro žáky máme k dispozici několik sad tabletů, pro žáky druhého stupně jsou k dispozici od sedmé třídy také brýle pro virtuální realitu.

Pro veřejná vystoupení svých žáků škola využívá sportovní halu v sokolovně. Práce žáků jsou vystavovány nejen ve třídách, ale i na chodbách školních budov. V době volna a o přestávkách mohou žáci využívat všechny prostory školy – chodby, relaxační koutek, školní zahradu a školní hřiště.

V nové budově mají vyučující k dispozici kabinety, na 2. stupni mají zázemí ve sborovně. Vyučující mají k dispozici vlastní počítače připojené k internetu a síťové multifunkční tiskárně (formát A3) a tablety. Obě školní budovy jsou pokryté WiFi sítí. Ve všech třídách jsou pedagogům k dispozici notebooky připojené k internetu a propojené s interaktivními tabulemi.

Rozdělení tříd:

1. stupeň	
1. ročník	2 třídy
2. ročník	2 třídy
3. ročník	1 třída
4. ročník	2 třídy
5. ročník	1 třída
2. stupeň	
6. ročník	2 třídy
7. ročník	1 třída
8. ročník	1 třída
9. ročník	1 třída

Kontakt na vedení školy a osoby podílející se na primární prevenci rizikového chování:

Ředitelka školy:

Mgr. Iva Šreplová
sreplova@skolajinocany.cz

Školní metodik prevence:

Mgr. Petra Nykodýmová
nykodymova@skolajinocany.cz
konzultace: úterý 14,00 - 15,00 hod (nebo po domluvě)

Výchovný poradce:

Mgr. Milena Koreňová
korenova@skolajinocany.cz
konzultace: pondělí 14,00 - 15,00 hod (nebo po domluvě)

Konzultantka pro inkluzivní vzdělávání a wellbeing:

Mgr. Zuzana Bobeková
bobekova@masjihozapad.cz
konzultace: každé 1. a 3. úterý v měsíci do 13:00 h (nebo po domluvě)

2.2. Analýza situace

Potvrzuje se nám důležitost primární prevence již od prvních ročníků. Čím dříve si děti osvojí správné návyky a jsou vedeny ke zdravému životnímu stylu, tím se zvyšuje šance, že se dobrých základů udrží. Bohužel i z celostátních průzkumů vyplývá, že už děti prvního stupně mají zkušenosti s alkoholem a tabákovými výrobky a znají ve svém okolí osoby, které zneužívají návykové látky. Dále sledujeme stravovací návyky žáků (pravidelnost stravy). V neposlední řadě může být alarmující doba strávená u počítačů a televize. Je proto potřeba zaměřit se v prevenci také na aktivní využití volného času.

Děti se nejčastěji setkávají s návykovými látkami, které jsou naší společností tolerovány – kouřením a alkoholem. S ohledem na počet žáků ve škole a vzhledem k velikosti a charakteru budovy je nad eventuality rizikovými místy ve škole (šatna, hřiště, WC) je umožněn dohled dospělých osob. MPP vychází z metodického doporučení MŠMT č. 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže a Vyhlášky č. 72/2005 Sb. O poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, v platném znění. Navazuje na zkušenosti z oblasti prevence z minulých let, respektuje konkrétní problematiku a specifika školy a přihlíží k rizikovým faktorům v naší oblasti – příměstská obec, časová zaneprázdněnost rodičů, omezená možnost kulturního a sportovního vyžití dětí ze sociálně slabších rodin apod.

2.3. Realizace minimálního preventivního programu školy

Na programu primární prevence sociálně patologických jevů a rizikového chování žáků se podílejí všichni vyučující včetně vedení naší školy. Za koordinaci programu ve škole odpovídá metodik prevence Mgr. Petra Nykodýmová. Spolupracuje s organizacemi a institucemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole.

Na škole působí také paní psychologka Mgr. Z. Bobeková, která žáky zapojuje do různých aktivit jak jednotlivě, tak pracuje s celými třídními kolektivy. Učitelé se v rámci výuky věnují přiměřenému rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních i dalších dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy a mezipředmětových vztahů, žáci jsou motivováni ke zdravému životnímu stylu a přiměřeně věku seznámeni s problematikou patologického chování (návykové látky, šikana, gamblerství) a jiné.

Učitelé oslovují a zapojují do řešení problémů metodika prevence a také výchovného poradce. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a tříd na pedagogických radách a schůzkách ve sborovně, hodnotí minulé období, konzultují problémy, navrhují jejich nejvhodnější řešení, v případě potřeby zasedá výchovná komise. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím pravidelných třídních schůzek, konzultací a osobních setkání podle potřeby, telefonu a e-mailu. Rodiče dětí jsou informováni o dané problematice a v případě nutnosti je jim zprostředkován kontakt na odborníky v těchto otázkách.

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na kteréhokoli učitele s jakýmkoliv problémem obrátit, bude respektován a bude mu nabídnuta pomoc. Škola vytváří prostředí pro společné aktivity žáků, rodičů a učitelů. Vedení školy sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a provádí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole.

3. Cíle MPP

- Zvyšovat úroveň sociální kompetence, posilovat komunikační dovednosti žáků, vytvářet v nich kladné postoje ke zdravému životnímu stylu. Informovat žáky podle věkových skupin o problematice patologického chování, vést s nimi diskusi, nabídnout pomoc při řešení problémů.
- Zapojit učitele do procesu vzdělávání v oblasti sociálně patologických jevů, hlavně řešení problému šikany a zneužívání návykových látek, především legálních (alkohol, cigarety).
- Motivovat a začlenit žáky do volnočasových aktivit.
- Dále rozšiřovat spolupráci s rodiči – přesvědčit rodiče, že právě rodina je hlavním nositelem prevence před sociálně patologickými jevy, resp. prostředí rodiny a její nejbližší okolí. Koordinovat aktivity žáků školy a jejich rodičů a organizací. Přesvědčit rodiče, aby nutnost prevence nepodceňovali, neboť problematika se týká všech dětí.
- Nadále pracovat na atmosféře školy – vytvářet prostředí důvěry mezi učiteli a žáky, ale také mezi vedením školy a pedagogy tak, aby všichni věděli, na koho se obrátit s problémem a se žádostí o pomoc jeho řešení.

3.1. Znalostní kompetence žáků

1. - 3. ročník:

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, konzumací alkoholu, zneužíváním léků, užíváním drog, vědí, na koho se s problémem obrátit,
- znají a umí použít jednoduché metody odmítání návykových látek,
- umí definovat rodinu jako zázemí a útočiště,
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu,
- mají vědomosti o zdravém životním stylu a vědí, jak zdraví udržovat.

4. - 5. ročník:

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě,
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví a zařazují je do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl,
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti,
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy,
- umí komunikovat s okolím v rámci poskytnutí poradenské činnosti,
- mají povědomost o protiprávním jednání každého, kdo ohrožuje práva ostatních (šikana, násilí apod.),
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky,
- vědí, že existují zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající užívání a šíření drog.

6. ročník:

- žáci dokáží rozpoznat vhodné a nevhodné návyky, mezilidské vztahy, způsoby chování a komunikace v různých životních situacích,

- žáci se učí být tolerantní, respektovat odlišné názory, vhodným způsobem prosazovat své názory,
- mají povědomost o základních lidských právech, o právech dětí, právní odpovědnosti a protiprávním jednání,
- učí se dodržovat zdravý životní styl, duševní hygienu, aktivní pohyb, vhodnou relaxaci,
- umí rozpoznat projevy násilí namířené proti sobě samému i proti ostatním,
- žáci znají rizika spojená s užíváním legálních i nelegálních drog,
- vědí na koho se obrátit v případě potřeby poradenství či řešení problému.

7. ročník:

- žáci znají a chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a normy,
- žáci jsou vedeni k toleranci a utváření odpovědnosti za vlastní život,
- žáci se učí respektovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat zodpovědnost za vlastní rozhodnutí,
- žáci umí vyjadřovat své vlastní názory, respektují právo své i druhých na jejich názory,
- žáci se učí přistupovat kriticky k projevům vandalismu, žáci umí rozpoznat projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem,
- žáci se učí sebedůvěře a respektují přesvědčení druhých, odmítají útlak, hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí,
- žáci jsou seznámeni s nebezpečím rasismu a xenofobie,
- žáci projevují odpovědné chování v rizikových situacích a aktivně předcházejí situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí,
- žáci jsou seznámeni a chápou nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií,
- žáci znají rizika spojená s užíváním legálních i nelegálních návykových látek,
- žáci si umí říci v případě potřeby o radu, vědí, na koho se mají obrátit,
- žáci jsou informováni o trestně – právní odpovědnosti dětí a mládeže.

8. ročník:

- žáci znají a chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a normy, jsou informováni o trestně-právní odpovědnosti dětí a mládeže.
- žáci jsou vedeni k toleranci a utváření odpovědnosti za vlastní život, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeúcty,
- žáci se učí respektovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat zodpovědnost za vlastní rozhodnutí,
- žáci umí vyjadřovat své vlastní názory, respektují právo své i druhých,
- žáci se učí přistupovat kriticky k projevům vandalismu
- žáci umí rozpoznat projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem,

- Žáci se učí sebedůvěře a respektují přesvědčení druhých, odmítají útlak, hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí,
- Žáci jsou seznámeni s nebezpečím rasismu a xenofobie,
- Žáci projevují odpovědné chování v rizikových situacích a aktivně předcházejí situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí,
- Žáci jsou seznámeni a chápou nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií,
- Žáci znají rizika spojená s užíváním legálních i nelegálních návykových látek,
- Žáci si umí říci v případě potřeby o radu, vědí, na koho se mají obrátit,
- Žáci jsou informováni o trestně-právní odpovědnosti dětí a mládeže.

9. ročník:

- Žáci znají a chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a normy, jsou informováni o trestně-právní odpovědnosti dětí a mládeže.
- Žáci jsou vedeni k rozpoznání nejrůznější problémové situace ve škole, k přemýšlení o ní a nalézání jejího řešení,
- Žáci kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů jsou schopni zhodnotit,
- Žáci jsou vedeni k toleranci a utváření odpovědnosti za vlastní život,
- Žáci se učí respektovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat zodpovědnost za vlastní rozhodnutí,
- Žáci umí vyjadřovat své vlastní názory, respektují právo své i druhých,
- Žáci se učí přistupovat kriticky k projevům vandalismu,
- Žáci umí rozpoznat projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem,
- Žáci se učí sebedůvěře a respektují přesvědčení druhých, odmítají útlak, hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí,
- Žáci jsou seznámeni s nebezpečím rasismu a xenofobie,
- Žáci projevují odpovědné chování v rizikových situacích a aktivně předcházejí situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí,
- Žáci jsou seznámeni a chápou nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, využívají tyto prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- Žáci znají rizika spojená s užíváním legálních i nelegálních návykových látek,
- Žáci si umí říci v případě potřeby o radu, vědí, na koho se mají obrátit.

4. Přehled plánovaných akcí ve šk. roce 2024/2025 včetně nespécifické primární prevence

- Adaptační kurz pro budoucí prvňáčky
- Slavnostní uvítání prvňáčků ve škole
- Adaptační kurz pro 6. ročník
- Sportovní aktivity žáků, sportovní turnaje

- Sportovní i umělecké kroužky
- Mikulášská nadílka
- Vánoční dílny a jarmark
- Vánoční besídka v Sokolovně a zpívání u kapličky
- Návštěvy divadelních představení
- Návštěvy předškoláků v ZŠ Jinočany
- Vynášení Morany
- Velikonoční jarmark
- Zábavné odpoledne ke Dni dětí
- Školy v přírodě
- Lyžařský výcvik
- Zahradní slavnost a rozloučení se školním rokem
- Spolupráce se školní psychologkou v případě problémových žáků, rozbor klimatu ve školních kolektivech apod
- Supervize pro pedagogy naší školy
- Preventivní program v rámci primární prevence – zaměřený na chování žáků, šikanu dětí a učitelů, besedy na aktuální témata, pomoc psychologky, která bude navštěvovat školu pravidelně 1x za 14 dnů
- Bezpečnost ve městě a v silničním provozu – naučná vycházka obcí
- Beseda s příslušníkem Hasičského záchranného sboru na téma, jak se chovat bezpečně
- Multikulturní výchova – přednáška, interaktivní divadelní představení
- Etická výchova – diskusní interaktivní pořady, poznávací vycházky
- Ekologická výchova – interaktivní pořad, přednáška, beseda, poznávací vycházky do přírody, recyklování
- Workshopy – aktuální témata
- Návštěva knihovny Jinočany – seznámení žáků s knihami k primární prevenci a zdravému životnímu stylu
- Přednáška s praktickým výcvikem – první pomoc

4.1.Evaluace

Děti tráví ve škole poměrně hodně času, ať již během vyučování, v družině nebo v nejrůznějších kroužcích a dalších volnočasových aktivitách. Školní prostředí je tedy důležitým formujícím a výchovným prvkem. Proto je přirozeně i nadále snahou všech pedagogů, ostatních pracovníků školy i dětí samotných, aby toto prostředí bylo přátelské, bezpečné a pěkné.

Ve škole pokračujeme v nabídce kroužků pro naše žáky – florbal, konverzace v cizím jazyce, keramika, počítačové kroužky, judo, robotika, výtvarný kroužek apod., ve kterých mají děti sportovní i umělecké využití.

V podzimních měsících školního roku naši školu pravidelně navštěvují příslušníci Policie ČR, kteří s žáky diskutují o chování dětí ve škole, na ulici, o postupu chování v krizových situacích, o nutnosti být všímavý k okolí a potřebě chránit sebe i ostatní.

Etická výchova probíhá formou interaktivního zážitkového pořadu.

S nebezpečím závislostí se děti seznámí formou interaktivních besed, které pro nás připravují nestátní neziskové organizace.

Žáci se účastní přednášek příslušníka Hasičského záchranného sboru o pravidlech bezpečného chování a rizicích vzniku požáru.

Pravidelné jsou i přednášky První pomoc s praktickým výcvikem, zařazena jsou i témata, spojená s násilným chováním a ochrana před ním.

Ve škole během vyučování probíhají projektové hodiny a komunitní kruhy, zaměřené na posilování vzájemných pěkných vztahů, sebepoznávání a respekt a pomoc ostatním. Tyto vede paní psychologka, která s naší školou velmi úzce spolupracuje.

Velká pozornost je u nás během vyučování věnována rozvíjení spolupráce a schopnosti komunikace s ostatními, žáci často pracují ve dvojicích i skupinách, čímž dochází k rozvoji kompetencí týmové práce. Děti se učí společně řešit konflikty, naslouchat si, diskutovat, argumentovat. Práce ve skupině bývá oblíbená.

Do vyučování jsou během celého školního roku zařazována témata primární prevence – výchova ke zdravému živ. stylu, nebezpečí kouření, alkoholu a dalších návykových látek, témata k prevenci rasismu, agresivity a šikany, kyberšikany, výchova k bezpečnému chování apod.

Žáci jsou seznámeni s možnostmi, kam se v případě nouze obrátit o pomoc.

Začátkem týdne bývají ve třídách ráno obvykle debatní kruhy, kde děti vzájemně sdílejí své prožitky, pocity, mohou si vzájemně sdělit, co je těší, ev. trápí. Pokud je to možné, společně se snaží hledat řešení. Podle potřeby je možno debatní kruh kdykoli zopakovat nebo ho zařadit i na konci týdne a zhodnotit, co se povedlo apod.

Dle potřeby učitelé zařazují třídnické hodiny pro projednání aktuálních témat a problémů. Děti se nebojí vyjádřit svůj názor a pocity a do debatních kruhů se rády zapojují.

5. Prevence šikany

5.1. Cíl programu

Cílem programu školy proti šikanování je vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí. Šikanování je závažnou poruchou vztahů ve skupině. Oběti šikanování přináší velké utrpení a může výrazně negativně ovlivnit vývoj její osobnosti.

Důležitá oblast komunikace a vztahů je nejen mezi žáky v jednotlivých třídách, ale také mezi jednotlivými třídami (ročníky), stupni. Vztahy mezi žáky a třídní klima musí vnímat všichni pedagogové. Škola má povinnost předcházet všem náznakům násilí a šikanování. Šikanování v jakékoliv formě a podobě nesmí být pracovníky školy akceptováno.

5.2. Formy a znaky šikany

Základními formami šikany jsou:

- verbální šikana přímá i nepřímá,
- fyzická šikana přímá i nepřímá,
- smíšená šikana – násilné a manipulativní příkazy.

Znaky šikany jsou:

- pomlouvání a intrikování,
- navádění ostatních, aby se s Tebou nebavili, posmívání,
- strkání,
- bití, kopání, škrcení,
- házení věcmi, schovávání a ničení Tvých věcí,
- nucení do něčeho, co se Ti nelíbí, bolí Tě, nebo co Tě ponižuje.

5.3. Preventivní opatření

a) Seznámení žáků se školním řádem a řádem školní družiny, důsledné vyžadování jeho dodržování žáky ze strany pedagogických pracovníků školy. Řády jsou vyvěšeny ve třídách tak, aby byly dostupné všem.

b) Zajištění dozoru ve škole členy pedagogického sboru v době před vyučováním, o přestávkách, v šatně, ve školní jídelně apod.

c) Spolupráce s rodiči a vzájemná informovanost v rámci třídních schůzek, konzultačních hodin a při individuálních jednáních.

d) Vzdělávání učitelů v oblasti komunikace, řešení konfliktů, námětů práce pro třídu apod.

e) Účast v různých soutěžích, vyvolat u žáků pocit hrdosti na vlastní Školu.

f) Zážitkové programy pro 1.-5. ročník – vzájemné respektování se, poznávání se.

g) Rozbor klimatu třídních kolektivů, práce s nimi ve smyslu prevence šikanování a dalších sociálně patologických jevů.

h) Spolupráce s PPP v oblasti řešení zátěžových situací žáků (rodinné problémy, problémy s učením, v kolektivu atd.).

i) Spolupráce s OSPOD Černošice, okr. Praha-západ v oblasti řešení sociálně patologických jevů, záškoláctví apod.

j) Školní výlety, školy v přírodě a společné akce.

5.4. Krizový plán

Pokud se šikana děje ve škole, je povinností školy ji řešit. Ve vážných situacích platí oznamovací povinnost na Policii na čísle 158. Zárodečná stadia šikanování – tato řeší v první řadě třídní učitel a dodržuje postupy uvedené níže:

1. Vyšetření počáteční šikany:

- kdo je oběť?
- kdo je agresor?
- kdy a kde k šikaně dochází?
- jakou formu šikany se jedná?
- délku a frekvenci šikany,
- proč k šikaně docházelo?
- rozhovor s těmi, co na šikanu upozornili,
- rozhovor s oběťmi,
- rozhovor s iniciátory/agresory šikany, příp. konfrontace mezi nimi,
- individuální, příp. konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů),
- nalezení vhodných svědků,
- zajištění ochrany dětem.

2. Informace učitelkému sboru

- ředitelka/zástupkyně svolá mimořádnou poradou, schůzi,
- seznámení učitelů s případem,
- návrh na výchovná opatření a na způsob práce s klimatem třídy,
- hlasování o výchovném opatření,
- vyhotovení zápisu s domluveným postupem.

3. Individuální schůzky s rodiči aktérů případu (obětí, agresorů)

- jednání s rodiči obětí i agresorů odděleně,
- přítomen je TU, ŠMP a VP, ředitel nebo zástupce, příp. další pozvané osoby,
- rodiče jsou seznámeni s případem a opatřeními, která škola přijme,
- obě strany podepíší zápis z jednání,
- domluva s rodiči o vzájemném informování (např. zprávy z vyšetření apod.).

4. Třídnická hodina pro žáky

- žáci jsou informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních školy, TU ostatních tříd využijí diskuzi, informují o možnostech pomoci pro oběti a svědky šikany.

5. Mimořádné třídní schůzky

- rodiče jsou informováni o situaci, průběhu vyšetřování a opatřeních pro zamezení dalších problémů,

- učitel má vždy na mysli ochranu oběti (nesděluje informace, které by mohly oběť dále poškodit), přítomné seznámí s příznaky šikany, poskytne kontakty na odborné instituce,
- na schůzku dle úvahy přizve odborníka z PPP, SPC, OSPOD apod.,
- schůzky mohou proběhnout ve třídě, kde šikana vznikla nebo také ve třídách, kde se mohou objevit obdobné problémy,

6. Oznámení

- ředitel/zástupce informuje vždy příslušné poradenské pracoviště PPP a OSPOD, příp. Policii ČR.

5.5. Metody vyšetřování

1. Metody vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou)

- rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi,
- nalezení vhodných prostředků,
- individuální, popř. konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů),
- zajištění ochrany obětem,
- rozhovor s agresory, příp. konfrontace mezi nimi.

2. Pokročilá šikana s neobvyklou formou (výbuch skupinového násilí, tzv. třídní lynčování)

- překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti,
- domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování,
- zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi,
- pokračující pomoc a podpora oběti,
- nahlášení policii,
- vlastní vyšetřování

3. Výchovná opatření pro potrestání agresorů

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížení známky z chování, převedení do jiné školy.

4. Opatření na nápravu situace ve skupině

- nutná spolupráce s celým třídním kolektivem,
- vypořádání se s traumaty těch, kteří přihlíželi, tzv. mlčící většina,
- ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení Střediska výchovné péče (SVP), příp. doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu,
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, příp. k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

5. Spolupráce se specializovanými institucemi

- Důležitá je spolupráce vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány.
- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry,
- v resortu zdravotnictví – s pediatry, odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupu do každého šetření, do místa bydliště rodiny apod., jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou,
- případně s NNO specializujícími se na prevenci a řešení šikany,
- dojde-li k závažnému případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy oznámí tuto skutečnost Policii ČR.

6. Kontakty – odborná pomoc

- Policie ČR – 158, Policie ČR, Zborovská 13, Praha 5
- Pedagogicko-psychologická poradna – Králův Dvůr
Plzeňská 90, 267 01 Králův Dvůr, Mgr. Miroslava Lívancová, tel. 311 637 119
- Mgr. Kateřina Dobrnič, tel: 311 513 000, email: horovice@pppsk.cz
- OSPOD, Václavská 12, Praha 2,
Vedoucí oddělení sociálně – právní ochrany dětí
Mgr. P. Hermanová tel.: 221 982 296 petra.hermanova@mestocernosice.cz
prevence@msmt.cz – celostátní okamžité poradenství
- Linka bezpečí číslo telefonu: 116 111 – po celý den, zdarma
060655555 – 24 hodin denně zdarma
- www.rodicovskalinka.cz: 606 021 021
Pondělí-čtvrtek od 13.00 – 21.00 hod.,
Pátek od 9.00 – 17.00 hod.
- IPREV – Tomáš Jandač, Klinika adiktologie, 1. LF UK a VFN, Praha 2,
Apolinářská 4,128 00, tel. 224 968 253
- www.sikana.cz

7. Seznam odborné literatury

- Kolář: Skrytý svět šikanování ve školách
- Karnsová: Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem
- Foster: Kniha o zdravém životním stylu
- Říčan: Agresivita a šikana mezi dětmi
- Šišková: Výchova k toleranci a proti rasismu
- Marsha Rosenbaumová, Ph.D.: Bezpečnost především

- Nešpor: Zásady efektivní primární prevence
- Úmluva o právech dítěte (OSN 1989)
- Deklarace práv dítěte –VS OSN 20. 11. 1959
- Listina základních práv a svobod
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dítěte

Školní metodik primární prevence: Mgr. Petra Nykodýmová
V Jinočanech 31. 8. 2024